

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Baggrunden for *kapitel 1* i forslaget er § 3 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, hvori er bestemt, at det fastsættes ved lov, hvilke tjenestemænd der udnævnes af kongen.

Grundlovens § 27 forudsætter, at der er kongeligt udnævnte tjenestemænd. Afgrænsningen mellem disse og andre tjenestemænd er hidtil foretaget i tjenestemandsløvene. Ifølge lønnings- og pensionsloven af 1958, § 6, stk. 1, som midlertidigt er opretholdt ved den i medfør af tjenestemandsløven af 1969, § 60, stk. 7, udsendte bekendtgørelse, udnævnes tjenestemænd i stillinger, der svarer til 18. og 20.-30. lønningsklasse, af kongen. Dette gælder dog ikke militære tjenestemænd, der i henhold til kongelig anordning som hovedregel er kongeligt udnævnt i stillinger, der svarer til 14. lønningsklasse og oppefter. Det er hensigten samtidig med nærværende lovs ikrafttræden at ophæve disse bestemmelser.

Hovedsynspunktet ved kongelig udnævnelse af civile tjenestemænd har været, at tjenestemænd i slutstillinger over et vist niveau bør udnævnes af kongen. Anvendelsen af bestemte lønningsklasser som kriterium har imidlertid medført, at også en række udnævnelser, som ikke angår slutstillinger, foretages af kongen.

For at nå frem til en ordning, der harmonerer bedre med det til grundliggende hovedsynspunkt, anså tjenestemandskommissionen af 1965 det for rigtigst, at det ikke fremtidig i tjenestemandsløven blev præciseret, hvilke stillinger der skulle have kongelig udnævnelse, men at dette blev fastsat ved særlig lov.

I sin betænkning over lovforslaget om statens tjenestemænd (Folketingstidende 1968-69, tillæg B, sp. 3108) har folketingets lønningsudvalg udtalt, at det under udvalgets overvejelser om den fremtidige afgrænsning af området for kongelig udnævnelse af tjenestemænd er blevet fremhævet, at den stedfundne udvikling taler for en væsentlig begrænsning af den kreds af tjenestemænd, som udnævnes af kongen. Dette skulle gælde såvel civile som militære tjenestemænd, og udvalget fandt, at der ved ordningen af disse forhold måtte sigtes imod, at kun slutstillinger, hvis arbejdsopgaver og placering gjorde det rimeligt, blev forbundet med kongelig udnævnelse. Disse principielle betragtninger har været lagt til grund ved lovforslagets udarbejdelse.

Regler om kongelig udnævnelse af folkeskolens tjenestemænd har hidtil været indeholdt i lov nr. 44

af 9. februar 1970 om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. Bestemmelserne i nævnte lovs § 7, stk. 1, 2. pkt., og i § 50, stk. 2, erstattes for så vidt angår de dér nævnte tjenestemænd i folkeskolen af bestemmelsen i nærværende lovforslag, som hvad angår afgrænsningen i § 1 er i overensstemmelse med den nugældende ordning for folkeskolens tjenestemænd, hvorefter kun stillingerne som skoleinspektør, ledende skoleinspektør, ledende skolepsykolog, amtsskolepsykolog og højere stillinger besættes ved kongelig udnævnelse.

Af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen er der fremsat ønske om, at ansættelse af ledere inden for skolevæsenet helt eller delvis overlades til kommunerne. Undervisningsministeriet har dog efter fornyet overvejelse af dette spørgsmål, der også blev fremført under behandlingen af forslaget til skolestyrelsesloven, udtalt som sin opfattelse, at der ikke er tilstrækkelig anledning til at indskrænke gruppen af ledende stillinger i folkeskolen, der er forbundet med kongelig udnævnelse.

For folkekirkens vedkommende har bestemmelser om kongelig udnævnelse hidtil været indeholdt i menighedsrådsloven. Dette vil efter nærværende forslag ikke længere være tilfældet, og i overensstemmelse med de retningslinjer, der foreslås inden for statens område, vil fremtidig kun stillinger i folkekirken som provst og højere stillinger blive forbundet med kongelig udnævnelse.

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af udtalelser indhentet fra ministerier m. v., og ved en uddragning heraf har det vist sig, at den lavest placerede stilling, som alle ministerier m. v. har anbefalet forbundet med kongelig udnævnelse, er kontorchefer og i lønmæssig henseende hermed ligestillede stillinger. I lønnings- og klassificeringsloven af 18. juni 1969 vil det sige stillinger i lønramme 36.

De forskellige ministerier m. v. har foreslået et vekslende antal andre stillinger forbundet med kongelig udnævnelse under hensyn til, at de i almindelighed betragtes som slutstillinger og tidligere har været forbundet med kongelig udnævnelse. På grundlag af de retningslinjer, som folketingets lønningsudvalg fastlagde, er kun et begrænset antal af disse forslag medtaget.

Det er ikke anset for påkrævet at medtage en bestemmelse svarende til den i § 121 i lønnings- og pensionsloven af 1958 optagne bestemmelse om bevarelse af kongelig udnævnelse for tjenestemænd